

سخنگوی قوه قضائیه اعلام کرد:

بازداشت افرادی در رابطه با سقوط هواپیمای اوکراینی

گروه سیاست: سخنگوی قوه قضائیه در نشست هفتگی خود با اهالی رسانه با بیان اینکه تاکنون ۳۰ نفر در پی اعتراضات به سقوط هواپیمای اوکراینی بازداشت شده‌اند، در رابطه با آمار کشته‌شدگان آبان گفت: متولی اعلام آمار کشته‌شدگان...

صفحه ۶

چهارشنبه ۲۵ دی ۱۳۹۸ | ۱۹ جمادی‌الاول ۱۴۴۱ | ۱۵ ژانویه ۲۰۲۰

علی مطهری درباره ردصلاحیت‌های شورای نگهبان:

اعتراض می‌کنم التماس نه

گروه سیاست: اغلب مایل به اظهارنظر نیستند؛ ۹۰ نماینده مجلس دهم برای شرکت در انتخابات یازدهمین دوره ردصلاحیت شده‌اند. بیشتر نماینده‌ها به نظر شورای نگهبان اعتراض کرده‌اند و حالا باید منتظر نتیجه اعتراض باشند...

صفحه ۲

سال هفدهم | شماره ۳۶۲۴ | ۱۶ صفحه | ۴۰۰۰ تومان

سرمقاله

خطرات جهانی و صنعت نفت ایران

علیرضا سلطانی . کارشناس اقتصاد انرژی

صنعت نفت و گاز ایران درحال‌حاضر یکی از سخت‌ترین و مهم‌ترین دوران تاریخی خود را تجربه می‌کند؛ دورانی که آثار و پیامدهای اقتصادی و حتی سیاسی و اجتماعی آن به صورت پایدار و گسترده در سال‌های آینده خود را نشان می‌دهد. این در حالی است که صنعت نفت و گاز در شرایط حساس و تعیین‌کننده توسعه‌ای ایران، نقش پیشران را بازی می‌کند. کندی، بی‌حرکتی و رکود صنعت نفت و گاز به طور طبیعی موجب کندی، بی‌حرکتی و رکود قطار اقتصادی ایران می‌شود. اقتصاد ایران خوب یا بد بیش از یک قرن است که با تغذیه نفت و درآمدهای نفتی زندگی کرده است. درست است که این مسئله و ایجادنشدن مناسبات منطقی و توسعه‌محور میان اقتصاد ایران و نفت، زمینه توسعه‌نیافتگی و آسیب‌پذیری آن را فراهم کرده که شرایط کنونی نیز از آثار و نشانه‌های این آسیب‌پذیری است؛ اما وجود ذخایر عظیم نفت و گاز در این سرزمین که ایران را سرآمد جهان کرده، بهره‌مندی درست از این مزیت و فرصت را برای توسعه اقتصادی، رفاه ملی و قدرت و اقتدار بین‌المللی ضروری و اجتناب‌ناپذیر کرده است. با این تفسیر توسعه، تجهیز، بالندگی و پویایی صنعت نفت و گاز به‌عنوان پیشران ایران در دهه‌های آینده هم ضروری و اجتناب‌ناپذیر است. این مسئله زمانی اهمیت پیدا می‌کند که ارزش افزوده ذخایر هیدروکربوری (نفت و گاز) در دنیا به تبع پیشرفت‌های فنی و جایگزینی دیگر حامل‌های انرژی به‌ویژه انرژی‌های تجدیدپذیر در حال کاهش است؛ بنابراین بهره‌مندی درست از مزیت نفت و گاز در شرایط فعلی و تبدیل این مزیت‌ها به‌عنوان سرمایه پایدار برای آینده کشور و نسل‌های آینده، ضرورت دارد. منابع نفت و گاز دائمی نیست و مهم‌تر از آن این است که فرصت ثروت‌سازی و سرمایه‌زایی این منابع نیز نامحدود نیست. به طور مشخص علاوه بر عوامل مزمن داخلی، درحال‌حاضر دو عامل مشخص مانع از توسعه طبیعی و عادی صنعت نفت و گاز ایران متناسب با شرایط و الزامات بین‌المللی و همچنین منطق اقتصادی و تجاری حاکم بر این صنعت شده است: عامل نخست محدودیت‌ها و فشارهای ناشی از اعمال تحریم‌های اقتصادی است که در سال جاری وارد دهمین سال خود شده است. تحریم‌های اقتصادی اگرچه بیشتر در خریدن نفت ایران نمود پیدا کرده است؛ اما این مسئله کمترین اثر تحریم‌هاست و اثرات مهم در بهره‌مندنشدن صنعت نفت و گاز ایران از فرصت‌های اقتصادی و مالی، دانش و فناوری و نظام‌های مدیریت بین‌المللی تجلی پیدا می‌کند. صنعت نفت و گاز به لحاظ اهمیت اقتصادی، گستره مالی، گستره مصرف و پیچیدگی‌های فنی و علمی، یک صنعت بین‌المللی است و توسعه واقعی و طبیعی آن هم در ارتباط با فرایندها و استانداردهای بین‌المللی است. درحال‌حاضر صنعت و نفت و گاز ایران در حوزه بالادستی نیازمند سرمایه‌گذاری ۱۵۰ میلیارددلاری با بهره‌مندی از استانداردهای رایج فنی در یک بازه زمانی پنج‌ساله برای حفظ شرایط کنونی تولید و صادرات نفت است. منابع مالی و سطوح فنی و مدیریتی طرح‌های نفت و گاز کفاف ۱۰درصدی این نیاز را هرچند صنعت نفت و گاز را نمی‌دهد. نگرانی‌ها در این زمینه در صورت نبود سرمایه‌گذاری می‌تواند ظرفیت تولید و صادرات نفت ایران را با رفع تحریم‌ها در بر گیرد.

ادامه در صفحه ۲

صفحه ۳

رئیس‌جمهور روند با خبر شدنش از سقوط هواپیما را تشریح کرد

خطایی بسیار دردناک و نابخشودنی اتفاق افتاده است

- نمی‌تواند فقط یک فرد مقصر باشد
- قول می‌دهم با تمام امکانات پیگیر حادثه باشم

یادداشت

سال سخت اقتصادی ۹۹ و بودجه

برای ارتقای زندگی برخی افراد و رساندن آن به حداقل معاش باید کمک‌های هزینه‌ای به خانوارهای آسیب‌پذیر ارائه دهد؛ اما به دلیل مشکل در تحقق درآمد به‌ویژه درآمدهای نفتی همچنین منطق اقتصادی و تجاری حاکم بر این صنعت شده است: عامل نخست محدودیت‌ها و فشارهای ناشی از اعمال تحریم‌های اقتصادی است که در سال جاری وارد دهمین سال خود شده است. تحریم‌های اقتصادی اگرچه بیشتر در خریدن نفت ایران نمود پیدا کرده است؛ اما این مسئله کمترین اثر تحریم‌هاست و اثرات مهم در بهره‌مندنشدن صنعت نفت و گاز ایران از فرصت‌های اقتصادی و مالی، دانش و فناوری و نظام‌های مدیریت بین‌المللی تجلی پیدا می‌کند. صنعت نفت و گاز به لحاظ اهمیت اقتصادی، گستره مالی، گستره مصرف و پیچیدگی‌های فنی و علمی، یک صنعت بین‌المللی است و توسعه واقعی و طبیعی آن هم در ارتباط با فرایندها و استانداردهای بین‌المللی است. درحال‌حاضر صنعت و نفت و گاز ایران در حوزه بالادستی نیازمند سرمایه‌گذاری ۱۵۰ میلیارددلاری با بهره‌مندی از استانداردهای رایج فنی در یک بازه زمانی پنج‌ساله برای حفظ شرایط کنونی تولید و صادرات نفت است. منابع مالی و سطوح فنی و مدیریتی طرح‌های نفت و گاز کفاف ۱۰درصدی این نیاز را هرچند صنعت نفت و گاز را نمی‌دهد. نگرانی‌ها در این زمینه در صورت نبود سرمایه‌گذاری می‌تواند ظرفیت تولید و صادرات نفت ایران را با رفع تحریم‌ها در بر گیرد.

مهدی تقوی اقتصاددان

موضوع صادرات نفت و اینکه آیا این درآمد در بودجه سال ۹۹ محقق خواهد شد، از موضوعات محل بحث است. پیش از تحریم‌ها، به طور میانگین روزانه دومیلیون و ۵۰۰ هزار بشکه نفت ایران صادر می‌شد. خروج ترامپ از برجام، تحریم‌های مضاعف آمریکا و فشارهای ناشی از آن، بازارهای صادراتی ایران را به‌شدت تحت فشار قرار داده است و اعدادی بسیار پایین‌تر از آنچه وجود داشت، از این محل به دست می‌آید. این مسئله باعث شده سال آینده سال سخت‌تری حتی در مقایسه با سال جاری برای بودجه و اقتصاد ایران باشد. میزان تحقق بودجه سال آینده، با ابهاماتی همراه است. در لایحه بودجه ۹۹، عملاً برآورد منابع، درآمد و مصارف بسیار دشوار است. از سوی دیگر شاید این مسئله باعث کاهش وابستگی بودجه به نفت شود؛ اما در کوتاه‌مدت، به دلیل کاهش فروش نفت، ورود منابع ارزی به کشور، کاهش خواهد یافت. شرایط کشور نیز باید عادلانه توزیع شود و به نیازمندان واقعی تعلق گیرد. لایحه بودجه ۹۹ با توجه به درپیش‌بودن انتخابات مجلس، حتماً باید با دقت بررسی شود؛ چون سال بسیار دشواری پیش‌روی اقتصاد ایران است.

یادداشت

روش جدید حضور آمریکا در منطقه

همچنان فضای عراق در اختیار نیروهای ایالات متحده است و حاکمیت ملی عراق نقض می‌شود. اگر به این روند خاتمه داده نشود، استقلال و حاکمیت ملی بی‌معنا خواهد بود. درعین‌حال پس از ترور شهید سلمیانی و شهید ابومهدی نیروهای حشدالشعبی در حمله‌ای هوایی آمریکا، اقدام متقابل برای دادن پاسخ نظامی به این رفتارها، امری بدیهی است. آمریکایی‌ها تاکنون نتوانسته‌اند حتی یک تصویر از عملیات ادعایی به پایگاه آمریکایی «K1» در عراق که آن را مستمسکی برای حمله به حشدالشعبی کردند، ارائه دهند که نشان دهد موشک یا خمپاره‌ای به این پایگاه شلیک شده و همچنین هیچ عکسی از کشته‌شدگان این عملیات نشان نداده‌اند؛ بنابراین اینکه این یک سناریوی ساختگی آمریکایی‌ها برای رسیدن به اهداف ذکرشده است، بسیار محتمل است. آمریکا، اسرائیل و طرف سعودی، یک سلسله اقدامات نظامی، روانی و رسانه‌ای علیه ایران به راه انداخته‌اند که حتی در عراق، ایران را مسئول مشکلات داخلی این کشور جلوه دهند. مردم عراق امروز به احساس هویت، شخصیت و استقلال و مشارکت در تصمیم‌ها نیازمند هستند. آمریکا و عربستان علاقه‌مند به شکل‌گیری یک عراق قدرتمند نیستند؛ اما می‌کوشند به‌عنوان عامل تحقیر مردم عراق، حرکات مردم عراق شناخته نشوند تا خشم عراقی‌ها دامن آنها را نگیرد. جنگ روانی و تبلیغاتی آمریکایی‌ها به‌همین دلیل است.

ادامه در صفحه ۴

سباح زنگنه تحلیلگر خاورمیانه

آمریکا در ظاهر از کاهش نیروهای خود در خاورمیانه خبر داده و رئیس‌جمهور این کشور اعلام می‌کرد کشورهای منطقه باید هزینه حضور نظامی آمریکا را بپردازند؛ اما به‌تدریج مشخص شد آنها استراتژی دیگری را دنبال می‌کنند. آزادی رفت‌وآمد گروه‌های نیابتی مانند داعش بین سوریه و عراق از یک سو، منافع این کشور را تأمین می‌کند و به‌همین دلیل، مرز میان عراق و سوریه و مواضع حشدالشعبی را نشانه گرفته است. همچنین از رفت‌وآمد تجاری عراق و سوریه و دسترسی ایران به دریای مدیترانه جلوگیری می‌کند. بازشدن معابر بین دو کشور و افتتاح گذرگاه مرزی برای آمریکا خوشایند نیست و این کشور علاقه‌مند است شریک اصلی تجاری عراق، ایالات متحده و کشورهای همسو با آن در منطقه باشد. حضور نیروهای مقاومت در مرز عراق و سوریه و مسئولیت مقابله با گروه‌های تروریستی، باعث می‌شود فعالیت‌های ایالات متحده با مشکل مواجه شود. بعد از رمزشدن دریایی ایران، چین و روسیه، حساسیت‌ها افزایش یافته و آمریکا با نگرانی بیشتر به این نقطه استراتژیک می‌نگرد. تصویب خروج آمریکا از عراق توسط نمایندگان پارلمان این کشور، می‌تواند تسلط و کنترل تحرکات هوایی را از آمریکایی‌ها بگیرد. الان

تیتراها

صداوسیما آتش‌بیار بحران اعتمادسوزی

صفحه ۱۳

قانون آتش‌به‌اختیاری یک نهاد مهم

صفحه ۴

بیانیه اروپایی هشدار ایرانی

صفحه ۱۵

وضعیت اصلاح‌طلبان و اصولگرایان در آستانه انتخابات مجلس

صفحه ۲

توافقی روی کاغذ

صفحه ۵

«فشار از بالا»

به نفع پر سپولیس؟

صفحه ۱۴

حرف اول

دادگاه بین‌الملل کیفری و ترور سردار

سیدعلی خرم . استاد حقوق بین‌الملل

در بخش اول یادداشت که در سرمقاله شماره گذشته «شرق» منتشر شد، به مسئله حقوق بین‌الملل و ترور سردار شهید حاج قاسم سلیمانی پرداختم. در بخش دوم، دیدگاه دادگاه بین‌المللی کیفری را جانی را مورد بحث قرار می‌دهم. تا پایان قرن بیستم فقط دولت‌ها در برابر جرم و جنایت، مسئولیت بین‌المللی داشتند و افراد، مبرا از تعقیب بودند. با اجرای حقوق بین‌المللی نوین، همان‌طور که گفته شد، افراد هم مسئولیت پیدا کردند؛ اما مصونیت دیپلماتیک و سیاسی اجازه نمی‌داد رهبران، رؤسای جمهور و دیگر مقامات بلندپایه کشورها مورد سؤال یا تعقیب و مجازات قرار گیرند. جامعه جهانی برای رفع این نقیصه به تأسیس دیوان بین‌المللی کیفری یا جانی پرداخت و شرح وظایف آن به مقامات بلندپایه که دارای مصونیت سیاسی بودند، اختصاص یافت. جنایتی که ترامپ و بارانش انجام دادند، در چارچوب این دادگاه مطرح است. این اقدام طبق بند ۲ ماده ۵ اصلاحی اساسنامه دیوان بین‌المللی کیفری مصوب ۲۰۱۰ جنایت محسوب و رئیس‌جمهور آمریکا که مستقیماً دستور این عملیات را داده است و سه دسته دیگر از دست‌اندرکاران آن، جنایت‌کار بین‌المللی قلمداد می‌شوند و قابل تعقیب کیفری هستند. از نظر مشابهت می‌توان حادثه سوئفد به رفیق حریری، نخست‌وزیر اسبق لبنان را مثال زد که آمریکا و اروپا با تبلیغات فراوان خواستار شناسایی مرتکبان و مجازات آنها شدند. دیوان بین‌المللی کیفری این وظیفه را برعهده گرفت و از همه متهمان پرونده و از جمله بنشار اسد، به‌عنوان رئیس‌جمهور سوریه بازجویی کرد. در آن قاجعه چون نه بنشار اسد و نه هیچ کس دیگری به این سوءقصد اعتراف نکرده بود، کار دیوان سخت و پیچیده و به شناسایی مجرمان اختصاص داشت؛ اما در جنایت علیه سردار سلیمانی، برنامه‌ریزان و ضاربان، آشکارا به گناه خود اعتراف کرده‌اند؛ بنابراین صدور حکم و اجرای آن هدف دادگاه است. به عبارات دیگر درباره انجام این جنایت، هر دو عنصر مادی و معنوی جرم بدون هیچ ابهامی وجود دارد و نیاز به جست‌وجو، تحقیق یا بحث و جدل نیست. به‌این‌ترتیب هر دادگاه صالحه‌ای در جهان ازجمله دیوان بین‌المللی کیفری و مهم‌تر از آنها افکار عمومی و دادگاه‌های آمریکا می‌توانند به‌احتی دادگاهی برای محاکمه جنایت‌کاران مزبور تشکیل داده و به صدور حکم بپردازند.

ادامه در صفحه ۲

خبر به وقت شرق

به

تلگرام شرق

پیوندید

@sharghdaily

برای درج تبلیغات خود در روزنامه شرق با ما تماس بگیرید

۸۸۹۴۲۰۳۵

sharghdaily.ir

ارتباط با روزنامه شرق

SHARGHLINE
@SHARGHDAILY.IR

پیام کوتاه

۳۰۰۰۴۶۹۹

الو شرق

۸۸۹۴۸۲۷۳

sharghline@sharghdaily.ir